

Захист бюджетних коштів - пріоритетний напрям у діяльності підрозділів з протидії злочинності у сфері економіки МВС України

Бурак Марія Василівна, кандидат юридичних наук, науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної міліції навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства та кримінальної міліції (Національна академія внутрішніх справ)

Бюджетна сфера завжди була і залишається привабливим об'єктом злочинних зазіхань. В Україні вона є однією з найбільш криміналізованих. Кожен шостий економічний злочин, який викривається в Україні, пов'язаний із зазіханнями на кошти державного або місцевого бюджетів.

У ситуації, яка нині склалася в країні, визначились декілька пріоритетів в роботі підрозділів Державної служби боротьби з економічною злочинністю, ефективність роботи яких оцінюється не за кількісними показниками, а через призму якості документування економічних кримінальних правопорушень, яка досягається лише спільними зусиллями працівників ДСБЕЗ та органів досудового розслідування.

Першочергово всі сили і засоби підрозділів ДСБЕЗ спрямовані на протидію зловживанню з коштами державного і місцевого бюджетів, що виділяються для фінансування загальнодержавних і регіональних програм, підтримки пріоритетних галузей і секторів економіки, зазіханням на кошти державних цільових фондів, субвенції і дотації місцевим бюджетам, а також перерозподіл таких субвенцій між місцевими бюджетами для забезпечення обслуговування громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, видатки, призначені для компенсації витрат пільгових категорій громадян по сплаті платежів за воду, тепло, газ, пасажирські перевезення, при проведенні процедур державних закупівель та при поверненні з бюджету податку на додану вартість.

Питання захисту бюджетних коштів щоразу розглядається на нарадах з підведення підсумків за результатами роботи підрозділів ДСБЕЗ.

Додатково результати роботи ДСБЕЗ із захисту бюджетних коштів розглядаються на колегії Генеральної прокуратури України з питань додержання законодавства при використанні бюджетних коштів, здійсненні державних закупівель.

Об'єктом посягання у цих правопорушеннях є кошти бюджетів усіх рівнів, у тому числі державних та комунальних підприємств.

Наприклад, у 2014 році за рівнем бюджетного фінансування 54 % кримінальних правопорушень пов'язані з видатками державного бюджету та 46 % - з видатками місцевих бюджетів.

На фоні загальних позитивних досягнень у роботі підрозділів ДСБЕЗ слід відзначити наявність серйозних прорахунків, що допускалися раніше в організації супроводження державних закупівель.

Зазначені вище негативні тенденції, значною мірою обумовлені нерозумінням, а в деяких випадках ігноруванням вимог керівництва Міністерства та Департаменту щодо виконання покладених на службу завдань, зокрема з викриття корумпованих чиновників органів влади та управління, протидії тонізації та розкраданню видатків державного бюджету за загальнодержавними програмами, а також корупційній складовій при проведенні державних закупівель тощо.

Зважаючи на викладене, з метою виконання завдань, поставлених Президентом України та Урядом, щодо захисту бюджетних коштів, першочергово на визначених пріоритетних напрямках діяльності, підрозділам ДСБЕЗ необхідно продовжувати налагодження системного і ефективного захисту бюджетних видатків на усіх рівнях - від загальнодержавного до бюджету кожної сільської і селищної Ради. На реалізацію поставлених завдань слід:

1. Здійснювати моніторинг та оперативне перекриття сфери бюджетних видатків та вжиття заходів з документування зловживань службових осіб державних підприємств, галузевих управлінь і відділів обласних та районних державних адміністрацій, комітетів з конкурсних торгів, регіональних підрозділів Державного казначейства при здійсненні ними розподілу коштів, передбачених державним, обласними та місцевими бюджетами на фінансування державних цільових програм у 2015 році.

2. З метою зменшення рівня криміналізації сфери державних закупівель, а також втрат бюджетних коштів продовжити вжиття заходів, спрямованих на участь працівників ДСБЕЗ у складі комітетів з конкурсних торгів, для отримання доступу до паспортів бюджетних програм, які ними реалізуються. У разі виявлення порушень під час проведення процедур державних закупівель приймати рішення щодо інформування органів прокуратури, Антимонопольного комітету стосовно зупинення або відміни процедури закупівель.

3. Організовувати системне відпрацювання головних управлінь, управлінь капітального будівництва, житлово-комунального господарства, охорони здоров'я, освіти, соціального захисту населення облдержадміністрацій, комунальних підприємств та інших розпорядників коштів з питань повноти освоєння коштів і виконання робіт за кошти державного та місцевого бюджетів, виділених на будівництво і ремонт доріг, шкіл, лікарень, об'єктів соціально-культурної сфери, які були освоєні виконавцями робіт минулого року. Особливу увагу приділяти при перерозподілі субвенцій між місцевими бюджетами для забезпечення обслуговування громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції.

4. Вживати ефективні заходи, спрямовані на виявлення та розкриття кримінальних правопорушень з бюджетними коштами, що виділяються в

рамках державних цільових у сфері житлово-комунального блоку, у тому числі з фінансування витрат, пов'язаних з наданням щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, (здійснюється за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету та коштів, що надходять до державного бюджету як благодійна або міжнародна допомога).

Такі заходи контролю дозволять підрозділам ДСБЕЗ спрацювати по захисту бюджетних видатків результативніше і на більш якісному рівні, передусім через досягнення значного економічного ефекту.